

Scenariusze w planowaniu kariery

Pułapki planowania ścieżki kariery

Planując ścieżkę kariery ustalamy długoterminowe cele i plan rozwoju kwalifikacji zawodowych, który pozwoli te cele osiągnąć. **Jeśli celem jest zajęcie określonego stanowiska w wybranym zawodzie za 20 lat,...**

...to skąd wiadomo, że za 20 lat dany zawód będzie istniał, a wymaganych w nim kwalifikacji nie posiadą roboty?

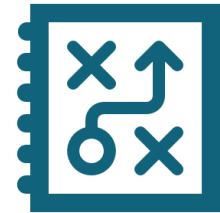
Nie wiadomo!

**Planując karierę
trzeba przygotować się
na zmiany!**

Korzyści scenariuszowego planowania kariery

- Możliwość porównania konkurujących celów zawodowych pod kątem podatności na zmiany otoczenia
- Zaplanowanie rozwoju kariery uwzględniającego możliwość przebranżowienia w niesprzyjających warunkach otoczenia
- Wskazanie listy uzupełniających kompetencji, które warto rozwijać na drodze zawodowej

Scenariusze w planowaniu kariery krok po kroku

Scenariuszowe planowanie kariery

1. Zdefiniuj dwa lub więcej konkurujących ze sobą celów zawodowych

Scenariuszowe planowanie kariery

2. Określ kompetencje (specyficzne i uniwersalne),
których wymaga osiągnięcie każdego z wybranych celów

Scenariuszowe planowanie kariery

3. Zdefiniuj listę zagrożeń zewnętrznych dla możliwości realizacji każdego ze zdefiniowanych celów

Scenariuszowe planowanie kariery

4. Dla każdego z celów wybierz po 2 kluczowe zagrożenia,
które mogłyby przeszkodzić ich realizacji

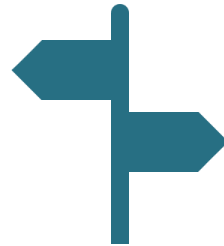
Scenariuszowe planowanie kariery

5. Dla każdego z celów nakreśl możliwe scenariusze przyszłości w oparciu o wybrany zestaw zagrożeń

Scenariuszowe planowanie kariery

6. Określ możliwości i łatwość przekwalifikowania dla scenariuszy, w których nie mogą zostać zrealizowane wstępnie zdefiniowane cele

Scenariuszowe planowanie kariery

7. Zaplanuj ścieżkę kariery najbardziej odporną na zmiany.

Zadbaj o kompetencje pozwalające porzucić ją w razie niekorzystnego rozwoju wydarzeń

Przykład

Profil klienta:

Tomasz, 24-letni absolwent dziennikarstwa

- **Predyspozycje:** zdolności językowe i pisarskie tzw. “lekkie pióro”, dobra pamięć, otwartość na ludzi, optymizm, duża skłonność do ryzyka
- **Umiejętności:** znajomość 3 języków obcych (angielski, niemiecki, włoski), biegła obsługa pakietów składu tekstu, umiejętność szybkiego czytania
- **Umiejętności miękkie:** łatwość nawiązywania kontaktów, umiejętność pracy w zespole
- **Ambicje zawodowe:** zostać popularnym dziennikarzem śledczym, otrzymać Grand Press, w odległej przyszłości wydawać własny serwis informacyjny
- **Plany osobiste:** rodzina, dzieci, możliwa zmiana miejsca zamieszkania

Jak Tomasz powinien pokierować swoją karierą w kolejnych 20 latach?

Dwie opcje rozwoju kariery

	Cel zawodowy 1	Cel zawodowy 2
Stanowisko pracy za 20 lat	Główny dziennikarz śledczy w poczytnej włoskiej gazecie śledczej	Właściciel dużego krajowego serwisu śledczego
Wymagane kompetencje uniwersalne	Umiejętność zarządzania zespołem, znajomość przepisów prawa europejskiego	
Wymagane kompetencje specyficzne dla celu	Umiejętności śledcze i detektywistyczne, rozbudowana sieć kontaktów we Włoszech, znajomość włoskiego na poziomie C2	Znajomość zasad prowadzenia biznesu, umiejętności menedżerskie, znajomość rynku mediów, podstawowa wiedza nt. technologii informacyjnych i cyberbezpieczeństwa
Zagrożenia	<u>Upadek tradycyjnej prasy</u> , <u>rozpad UE i ograniczenia mobilności pracy na kontynencie</u> , <u>rozwój AI - zastąpienie dziennikarzy przez algorytmy</u>	<u>Ograniczenie niezależnego dziennikarstwa</u> (upaństwowienie branży informacyjnej), <u>krach gospodarczy</u> (brak dostępności finansowania)

Scenariusze dla celu 1.

Upadek prasy	Rozwój AI	Scenariusz	Strategie zmiany celu
NIE	NIE	1. Wyściowy. Zagrożenia nie realizują się	Nie dotyczy. Cel zostaje utrzymany
TAK	NIE	2. Upadek tradycyjnej prasy. Prasa zostaje zastąpiona przez nowe formy medialne	- Modyfikacja docelowego pracodawcy na inne medium we Włoszech. Praca śledcza
NIE	TAK	3. AI zastępuje dziennikarzy śledczych	- Modyfikacja zakresu obowiązków. Inna praca dziennikarska lub praca z obróbką informacji z AI, praca literacka nad formą komunikatów
TAK	TAK	4. Następuje upadek tradycyjnej prasy, a AI zastępuje dziennikarzy śledczych. Rynek zmienia się całkowicie	- Przebranżowienie. Pisanie felietonów i krótkich form literackich inspirowanych prawdziwymi zdarzeniami, pisanie powieści politycznych/ kryminalnych lub scenariuszy filmów/ gier

Kompetencje konieczne do zdobycia w przebiegu ścieżki kariery #1

Lista finalna

- Umiejętność zarządzania zespołem
- Znajomość przepisów prawa europejskiego
- Umiejętności śledcze i detektywistyczne
- Rozbudowana sieć kontaktów we Włoszech
- Znajomość włoskiego na poziomie C2
- Rozwinięte zdolności literackie, umiejętność tworzenia wciągających historii

Scenariusze dla celu 2.

Ograniczenie niezależności	Krach gospodarczy	Scenariusz	Strategie zmiany celu
NIE	NIE	1. Wyjściowy. Zagrożenia nie realizują się	Nie dotyczy. Cel zostaje utrzymany
TAK	NIE	2. Ograniczenie niezależności dziennikarskiej. Państwo przejmuje rolę głównego informatora i strażnika jakości informacji	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie działalności na rzecz podmiotu publicznego - Prowadzenie działalności w innym kraju świata, gdzie zachowana została wolność prasy
NIE	TAK	3. Załamanie gospodarcze i ograniczona dostępność finansowania zewnętrznego projektów biznesowych	<ul style="list-style-type: none"> - Modyfikacja miejsca pracy. Członek zarządu w międzynarodowym koncernie medialnym
TAK	TAK	4. Załamanie gospodarcze i znaczące ograniczenie niezależności mediów	<ul style="list-style-type: none"> - Modyfikacja miejsca pracy. Członek zarządu w mediach publicznych - Modyfikacja zakresu i miejsca pracy. Praca w nadzorze medialnym

Kompetencje konieczne do zdobycia w przebiegu ścieżki kariery #2

Lista finalna

- Umiejętność zarządzania zespołem
- Znajomość przepisów prawa europejskiego
- Znajomość zasad prowadzenia biznesu
- Umiejętności menedżerskie
- Znajomość rynku mediów
- Podstawowa wiedza nt. technologii informacyjnych i cyberbezpieczeństwa
- **Pogłębione umiejętności w dziedzinie zarządzania i finansów**
- Znajomości w świecie politycznym

Wnioski

Cele zawodowe spełniające oczekiwania Tomasza wymagają rozwijania osobnych ścieżek kariery i innych obszarów kompetencji.

Ponieważ tylko nieliczne z tych obszarów się pokrywają, wraz z upływem czasu rezygnacja z jednej z obranych ścieżek na rzecz drugiej będzie coraz trudniejsza, a w końcu niemożliwa.

Wnioski

Podstawowe zagrożenia zewnętrzne związane z poszczególnymi celami zawodowymi i odpowiadającymi im ścieżkami przyjmują odmienny charakter. Dlatego cele stanowią względem siebie ciekawą alternatywę.

W wypadku odpowiednio wczesnego zaobserwowania sygnałów wskazujących na realizację zagrożeń dla jednej ze ścieżek, warto rozważyć obranie celu alternatywnego.

Wnioski

Analiza scenariuszy zmian związanych z zagrożeniami dla pierwszego z celów zawodowych wskazuje, że ciężar tych zmian będzie ograniczony. Wybór danego celu zawodowego daje stosunkowo duże możliwości zmiany ścieżki kariery.

Elastyczność w tym zakresie daje w szczególności rozwinięcie dodatkowych kompetencji związanych z umiejętnościami literackimi

Wnioski

Ciężar zmian w wypadku realizacji zagrożeń dla celu drugiego jest znacznie wyższy niż dla celu pierwszego. Zestaw kompetencji rozwijanych w celu pomyślnego prowadzenia własnego biznesu medialnego jest dość specyficzny i nie pozwala na łatwe przebranżowienie w wypadku zaistnienia niesprzyjających okoliczności.

Pojawiające się w tych warunkach możliwości mogą okazać się niekomfortową opcją wyboru dla klienta.

Zastosowanie planowania scenariuszowego

- Planowanie rozwoju kariery na etapie wyboru specjalizacji zawodowej (wybór szkoły średniej, wybór kierunku studiów)
- Wybór ścieżki zawodowej i planowanie rozwoju kompetencji po zakończeniu wybranego etapu edukacji formalnej
- Zmiana dotychczasowego profilu zawodowego, wybór nowej ścieżki kariery
- Decyzja o wyborze jednej z konkurujących propozycji zawodowych

Scenariusze w planowaniu kariery

Opracowanie:

Anna Pająk

ŁUKASIEWICZ – Instytut Technologii Eksploatacji

Współpraca merytoryczna:

4CF Strategic Foresight

Publikacja finansowana w ramach Programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „DIALOG” w latach 2018-2020